

Dosarul nr. 3ra-155/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

18 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând recursul depus de către Larisa Osipova,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Osipova împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica”, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 3, în procedura falimentului, privind contestarea acțiunilor, obligarea efectuării recalculului, radierea din cont a datoriei, obligarea eliberării actelor solicitate, compensarea prejudiciului moral, aplicarea amenzii,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Larisa Osipova și menținută hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2017 Larisa Osipova a depus cerere de chemare în judecată, împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” privind contestarea acțiunilor, obligarea efectuării recalculului, radierea din cont a datoriei, obligarea eliberării actelor solicitate, compensarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii înaintate reclamanta a invocat că este proprietara apartamentului XXX. Factura pentru achitarea serviciilor pentru încălzirea apei distribuită de SA „Apă-Canal Chișinău” se expediază de către SA „Termoelectrica” în adresa consumatorilor.

În luna septembrie 2016, a primit factura pentru achitarea serviciilor comunale pentru luna august 2016, cu mențiunea la rubrica „pentru apa caldă” și suma spre achitare „recalcularea apei neconsumate (cota-parte), în mărime de 16,87 lei pentru 0 Gkal consumată pentru energie, corespunzător facturii „consumul” este de 0 (zero).

Susține reclamanta că suma îndreptată spre achitare nu are justificare, iar pentru perioada august – decembrie 2016, SA „Termoelectrica” lunar, ilegal

adăuga o sumă pentru apa neconsumată și anume: septembrie 2016 – 40 lei pentru 0 Gkal, octombrie 2016 – 40 lei pentru 0 Gkal, noiembrie 2016 – 40 lei pentru 0 Gkal, decembrie 2016 – 40 lei pentru 0 Gkal, pe când în facturile primite de la ÎM „Infocom” pentru apa caldă distribuită de SA „Apă-Canal Chișinău” se indică ca „apă neconsumată” și „consumată”: august 2016 – 0 m³, septembrie – 2016 0 m³, octombrie 2016 – 0 m³, noiembrie 2016 – 0 m³, decembrie 2016 – 0 m³.

Cu respectivele acțiuni ale SA „Termoelectrica” nu este de acord și pentru a soluționa problema, în luna septembrie 2016 s-a adresat verbal și în scris pentru explicații Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 3, care este întreprinderea gestionară a fondului, prezentând și o copie a facturii pentru luna august 2016.

Ulterior, la 05 decembrie 2016 a adresat SA „Termoelectrica” petiție înregistrată cu nr. O-1187, solicitând explicații referitor la adausul în facturi a sumei neclare, în timp ce volumul de consum a apei în apartament nu se schimbă o perioadă mare de timp fiind egal cu 0m³.

SA „Termoelectrica” a expediat la 15 decembrie 2016 răspunsul nr.79/1398, prin care s-a menționat la general câteva norme legale. Totodată și ÎM „Infocom” a refuzat să efectueze recalculul acestei sume.

Relatează că, în legătură cu aceasta, a expediat SA „Termoelectrica” scrisoarea nr. O-29 la data de 10 ianuarie 2017, prin care a solicitat eliberarea copiilor actelor SA „Termoelectrica” și SA „Apă Canal Chișinău”, din care reiese calculele sumei incluse în bonuri pentru încălzirea apei neconsumate.

Prin răspunsul nr.79/307 din 24 ianuarie 2017, SA „Termoelectrica” a refuzat în primirea petiției și examinarea acesteia în contextul art. 20 din Legea cu privire la petiționare nr.190 din 19.07.1994, considerând că este o petiție repetată.

Astfel SA „Termoelectrica” a ignorat cerințele și nu i-a prezentat informația solicitată ce constituie o încălcare a prevederilor art. 16 alin. (1) din Legea cu privire la accesul la informații nr.982 din 11.05.2000.

A solicitat reclamanta recunoașterea ilegalității acțiunilor SA „Termoelectrica”, obligarea efectuării recalculului cu radierea din contul său personal a sumei de 176,87 de lei, pentru perioada august 2016 – decembrie 2016, obligarea furnizării informației solicitate, încasarea prejudiciului moral în mărime de 3 000 lei (f.d. 2-7, vol.I).

Prin încheierea din 11 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 3, mun.Chișinău, în proces de insolvență (f.d. 82, vol.I).

Ulterior, Larisa Osipova a depus cerere de completare a acțiunii prin care a solicitat recunoașterea ilegalității acțiunilor SA „Termoelectrica” de încasare a sumei pentru consumul de energie termică pe perioada august 2016 – decembrie 2016, obligarea efectuării recalculării și radierea din contul personal a datoriei în sumă de 176,87 de lei pentru perioada august 2016 – decembrie 2016, obligarea furnizării informației solicitate, încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, precum și aplicarea amenzii în mărime de 30 unități convenționale, pentru încălcarea dreptului de acces la informație (f.d. 180-192, vol.I).

Prin hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea Larisei Osipova a fost respinsă ca neîntemeiată.

Manifestând dezacord cu hotărârea instanței de fond Larisa Osipova a declarat apel în termenul prevăzut de lege. Astfel, apelanta la 10 iunie 2019 a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 215-216, vol.I), iar după recepționarea la 01 iulie 2019 a încheierii din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a stabilit termen de 15 zile pentru prezentarea apelului motivat în limba de stat (f.d. 4-6, 8, vol.II), Larisa Osipova s-a conformat încheierii și a prezentat apelul motivat la 15 iulie 2019 (f.d. 11-16, vol.II).

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Larisa Osipova și menținută hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 14 noiembrie 2019 Larisa Osipova a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea recursului a menționat că instanțele de judecată nu au luat în considerare faptul că dânsa în perioada august 2016 – decembrie 2016 nu a beneficiat de serviciul pentru care se pretind plăți, fapt confirmat prin bonurile de plată și datele contorului care constituie 0 Gcal. Necătând la acest fapt, în factură i-au fost incluse la rubrica „cota-parte” sumele de 40 de lei, care nu sunt întemeiate. Instanțele ierarhic inferioare au recunoscut sumele pretinse de SA „Termoelectrica” ca cotă-parte de apă caldă menajeră, însă au făcut trimitere la norme legale care prevăd expres că pentru serviciile prestate, se calculează plățile în baza contractelor de prestare a serviciului corespunzător și respectiv datelor contorului instalat în locuință.

A indicat că nu există norme legale care prevăd necesitatea achitării de către consumator a cotei-părți pentru energia termică necesară încălzirii apei, fapt confirmat și prin scrisorile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, care în răspunsurile sale indică că nu există motive de drept de a înainta spre plată locuitorilor mun. Chișinău achitarea apei calde sub formă de cotă-parte. Instanțele ierarhic inferioare o impun la plata cotei-părți a apei calde care nu are acoperire legală, fapt inadmisibil într-un stat de drept. Ca temei legal de respingere a cererii și recunoașterea legalității sumelor indicate în bonurile de plată, instanțele s-au bazat doar pe contractul de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr.6003-c din 29 iunie 2016 încheiat între SA „Termoelectrica” și ÎMGFL nr.3.

A specificat că dânsa a solicitat nemijlocit SA „Termoelectrica”, cât și prin intermediul instanței de judecată contractele încheiate între SA „Termoelectrica” și ÎMGFL nr.3, cu toate anexele, însă SA „Termoelectrica” nu a eliberat actele solicitate, solicitare care a fost făcută și în cadrul examinării cauzei, dar care a rămas neexecutată.

La 10 decembrie 2019 în adresa SA „Termoelectrica” și ÎMGFL nr. 3, în procedura falimentului, a fost expediată copia recursului depus de Larisa Osipova, cu înștiințarea despre depunerea referințelor (f.d. 71, 73-74, vol.II).

Totodată la 25 iunie 2020, în adresa SA „Termoelectrica”, la cerere, a fost expediat recursul Larisei Osipova tradus în limba de stat (f.d. 75, 103, 104, 105, vol.II).

La 13 iulie 2020 SA „Termoelectrica” a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată și nefondată, cu menținerea în vigoare a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 mai 2019 și a

deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019. Alte referințe nu au fost depuse.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

După cum rezultă din materialele cauzei, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia pe 15 octombrie 2019 în prezența recurente (f.d. 32-34, vol.II), iar recursul a fost depus de către Larisa Osipova la 14 noiembrie 2019, cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Prin încheierea din 19 februarie 2020 completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a Curții Supreme de Justiție a numit recursul depus de Larisa Osipova pentru examinare în complet din 5 judecători (f.d. 82, vol. II).

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie de respingere a recursului.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul, din motivele ce succed.

Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza

tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din materialele cauzei rezultă că la 05 decembrie 2016 Larisa Osipova s-a adresat cu cerere prealabilă nr. O-1187 față de SA „Termoelectrica”, prin care a invocat că sunt ilegale acțiunile SA „Termoelectrica” de calculare a plății pentru prepararea apei calde nerepartizate cota-parte pe ap. xxx, solicitând efectuarea recalculilor și anularea sumei de 176,86 lei din ordinul de plată la rubrica consumul de apă caldă (f.d. 11, vol.I).

Prin răspunsul nr. 79/1398dc din 15 decembrie 2016, SA „Termoelectrica” a comunicat Larisei Osipova că calculele din ordinele de plată s-au efectuat conform prevederilor legale, inclusiv făcându-i referire la prevederile legale în vigoare care reglementează acest fapt (f.d. 10, vol.I).

Nefiind de acord cu răspunsul recepționat, la 10 ianuarie 2017, Larisa Osipova a înregistrat la SA „Termoelectrica” o cerere repetată cu nr. O-29 (f.d. 9, vol.I), iar prin răspunsul nr.79/307dc din 24 ianuarie 2017, SA „Termoelectrica” a comunicat suplimentar recurentei că în luna ianuarie vor fi efectuate corectări la plata pentru consumul energiei termice în sumă de 404,17 lei și în următoarea chitanță vor fi introduse datele corectate (f.d. 8, vol. I).

La 26 iulie 2018 Larisa Osipova a depus la SA „Termoelectrica” cerere, înregistrată cu nr. O-655, prin care a solicitat să-i fie prezentată informația privind calcularea apei calde, prezentarea actelor, contractelor (f.d. 102, vol.I), iar prin răspunsul nr. 79/1584dc din 08 august 2018, solicitantei i s-a indicat că pentru a obține informația lunară privind volumul de apă înregistrat la apartamentul de evidență și volumul de energie termică utilizată pentru încălzirea acesteia, precum și copiile actelor de verificare a contoarelor din apartament, urmează să se adreseze cu o cerere către gestionarul fondului locativ (f.d. 103, vol.I).

În baza acestui răspuns, Larisa Osipova s-a adresat la 26 iulie 2018 ÎMGFL nr. 3 cu cerere, înregistrată cu nr.Loc01-14/151, prin care a solicitat să-i fie prezentată informația privind volumul de energie termică utilizată pentru încălzirea acesteia, precum și copiile actelor de verificare a contoarelor din apartament (f.d. 104, vol. I), iar prin răspunsul ÎMGFL nr.3 i s-a comunicat că dânsa beneficiază de serviciile comunale livrate consecutiv, fără a avea un contract încheiat referitor la prestarea acestor servicii și nu renunță în nici un fel la ele. Prin urmare, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate, iar lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat (f.d.105, vol.I).

Ulterior, prin scrisoarea O-1099 din 19 noiembrie 2018, Larisa Osipova a solicitat SA „Termoelectrica” remiterea informației, copia contractului 6003-C din 29 iunie 2016 și după aceasta a remis scrisoarea nr. 01-14/234 din 20 noiembrie 2018 către ÎMGFL nr.3 cu aceeași solicitare (f.d. 117, 119, vol. I), la care SA „Termoelectrica” i-a comunicat că pentru obținerea copiei contractului de prestări

servicii de intermediar la decontări, urmează să se adreseze cu o cerere către gestionarul fondului locativ (f.d. 118, vol.I), iar ultimul i-a comunicat apelantei despre imposibilitatea satisfacerii cerințelor din motiv că informația solicitată reprezintă informație cu accesibilitate limitată (f.d. 120, vol.I).

Ca rezultat, la 22 februarie 2017, Larisa Osipova a înaintat către SA „Termoelectrica” cerere de chemare în judecată, ulterior fiind completată, solicitând instanței recunoașterea ilegalității acțiunilor SA „Termoelectrica” de încasare din contul său a sumei pentru consumul de energie termică pe perioada august – decembrie 2016, obligarea efectuării recalculării și radierea din contul datoriei a sumei de 176,87 lei pentru perioada august – decembrie 2016, obligarea eliberării actelor solicitate încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, precum și aplicarea amenzii (f.d.1-7, 180-192, vol.I).

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost pricinuită.

Conform art. 3 al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; subdiviziunile autorităților publice și funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b). Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Art. 16 alin. (1) din legea menționată, prevede că, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție indică că, persoanele private, fizice sau juridice, pot fi asimilate autorităților publice în sensul Legii, dacă aceste persoane exercită atribuții de putere publică sau utilizează domeniul public, fiind împuternicite prin lege sau printr-un act administrativ de autoritate să presteze un serviciu de interes public sau să exercite funcții publice întru executarea actelor legislative sau normative ale statului sau unităților administrativ-teritoriale.

Prin urmare, actele emise de persoanele private, întru realizarea acestor prerogative, pot fi contestate în ordinea contenciosului administrativ or, refuzul în satisfacerea unei cereri este asimilat actului administrativ. La caz, Larisa Osipova a respectat procedura prealabilă prevăzută de lege.

Judecând cauza în fond, prima instanță prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 mai 2019, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Osipova către SA „Termoelectrica” cu privire la

recunoașterea ilegalității acțiunilor SA „Termoelectrica”, încasarea sumei, obligarea la efectuarea recalculului, radierea din cont a datoriei, încasarea prejudiciului moral și aplicarea amenzii (f.d. 202, 208-213, vol.I).

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a respins cererea de apel înaintată de Larisa Osipova și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 mai 2019.

Instanța de recurs învederează că, atât prima instanța, cât și instanța de apel, fiind învestite cu judecarea prezentei cauze, au hotărât că pretențiile înaintate de Larisa Osipova sunt neîntemeiate și au respins integral acțiunea, după caz, au respins cererea de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că în conformitate cu prevederile art. 39 al Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, agenția va elabora și va aproba Regulamentul privind furnizarea energiei termice, care va reglementa raporturile juridice dintre unitățile termoelectrice și pe cele dintre unitățile termoelectrice și consumatori. Raporturile juridice dintre unitățile termoelectrice sau cele dintre unitățile termoelectrice și consumatori se stabilesc prin contractele încheiate și în conformitate cu Regulamentul privind furnizarea energiei termice, elaborat de Agenție.

Potrivit art. 40 alin. (1), (2) al Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, furnizarea energiei termice se efectuează numai în baza contractului de furnizare a energiei termice, încheiat între unitățile termoelectrice sau între unitatea termoelectrică și consumator. În sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași. Dacă în cadrul blocului de locuit sînt amplasate spații nelocuibile în proprietatea/folosința/gestiunea terților, furnizorul încheie contracte de furnizare a energiei termice în mod separat cu fiecare proprietar/chiriaș/ gestionar al spațiilor nelocuibile, cu condiția instalării obligatorii a echipamentului de măsurare.

În scopul reglementării raporturilor juridice dintre unitatea termoelectrică și consumatori cu privire la furnizarea și distribuția energiei termice prin sistemul centralizat de alimentare cu energie termică, prin Hotărârea nr.23/2017 din 26.01.2017, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a adoptat Regulamentul privind furnizarea energiei termice, care la pct. 4, 6 prevede că, furnizorul este responsabil de distribuția, furnizarea fiabilă și continuă a energiei termice consumatorilor până în punctul de delimitare, în conformitate cu indicatorii de calitate ai serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice sau a parametrilor agentului termic stabiliți în contractul de furnizare a energiei termice. Furnizorul încheie cu consumatorul contractul de furnizare a energiei termice până în punctul de delimitare dintre rețeaua termică și instalația de utilizare a energiei termice a consumatorului, în condițiile prezentului Regulament și a Legii nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

Conform pct. 45 al Regulamentului privind furnizarea energiei termice, în sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între proprietarii/chiriașii de apartamente.

Dacă în cadrul blocului de locuit sunt amplasate spații nelocuibile în proprietatea/folosința/gestiunea terților, furnizorul încheie contracte de furnizare a energiei termice în mod separat cu fiecare proprietar/chiriaș/gestionar al spațiilor nelocuibile, cu condiția instalării obligatorii a echipamentului de măsurare de către ultimii. În cazul în care nu există posibilitate tehnică de montare a echipamentului de măsurare pentru spații nelocuibile în proprietatea/folosința/gestiunea terților, sarcina repartizării cantității de energie termică consumată constituie obligația administratorului fondului locativ conform prevederilor actelor normative în vigoare.

Furnizorul încheie cu consumatorul contract de furnizare a energiei termice pentru fiecare loc de consum luat aparte sau pentru mai multe locuri de consum, în cazul acordului în scris al consumatorului, cu condiția indicării specificului fiecărui loc de consum într-o anexă la contract. În cazul încheierii unui singur contract pentru mai multe locuri de consum, furnizorul indică separat în factura de plată, transmisă consumatorului, valoarea plății pentru fiecare loc de consum.

Potrivit materialelor dosarului se constată prezența raportului obligațional între SA „Termoelectrica” și ÎMGFL nr. 3, fapt confirmat prin contractul de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 6003 din 02 octombrie 2006, care reglementează raporturile dintre furnizor și consumatori cu privire la livrarea, plata și condițiile de utilizare a energiei termice. Or, la caz se reține că reprezentantul autorizat al fondului locativ este gestionarul/administratorul fondului locativ – ÎMGFL nr. 3, care dispune de dreptul de a încheia contracte cu operatorii, în scopul beneficierii de servicii publice de gospodărie comunală.

Conform art. 41 alin. (1)–(3) al Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, consumatorii au dreptul să livreze energie termică unor subconsumatori. Nu se consideră furnizare a energiei termice alimentarea cu energie termică a unui subconsumator de către un consumator. Raporturile juridice dintre consumator și subconsumator încetează odată cu expirarea termenului de valabilitate a contractului de furnizare a energiei termice încheiat între furnizor și consumator, precum și în cazul încălcării de către subconsumator a obligațiilor ce îi revin.

În sensul prezentei legi, administratorii fondului locativ nu se consideră revânzători de energie termică.

La acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră întemeiată concluzia instanței de apel privind legalitatea acțiunilor SA „Termoelectrica” și ÎMGFL nr.3 la livrarea energiei termice către subconsumatorii – locatari ai fondului locativ vizat în speță. Or, aceștia acționează în baza contractului încheiat în mod legal, iar Larisa

Osipova contestă acțiunile SA „Termoelectrica” anume de încasare a sumei pentru prepararea apei calde.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) al Legii nr. 1402 din 14.10.2002 cu privire la serviciile publice de gospodărie comunală, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator.

Coroborând prevederile art. 2, 3 și 25 ale Legii nr.1402 din 14.10.2002 cu privire la serviciile publice de gospodărie comunală, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că, energia termică reprezintă serviciu public de gospodărie comunală, iar în circumstanțele în care la caz s-a constatat că fondul locativ din care face parte și apartamentul Larisei Osipova beneficiază de energie termică livrată de către SA „Termoelectrica”, în baza contractului încheiat cu gestionarul fondului locativ, după cum prevede legea, aceasta are obligația stabilită de lege de a achita contravaloarea serviciului prestat, conform facturilor primite. Or, în acest sens, SA „Termoelectrica” acționează în baza contractului nr. 6003-C din 29 iunie 2016 privind prestarea serviciilor de intermediar la decontări dintre beneficiar și subconsumatori (proprietari/chiriași și încăperilor cu destinație locativă din fondul locativ gestionat de beneficiar) (f.d.34-37, vol.I).

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (6) al Legii nr.1402 din 14.10.2002 cu privire la serviciile publice de gospodărie comunală, sumele încasate de către intermediari la decontări în baza bonurilor de plată perfectate de ei se transferă operatorilor și se atribuie de către aceștia în contul facturilor expuse spre plată în baza contractelor de furnizare/prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, încheiate cu gestionarii fondului locativ. Volumul serviciului facturat în baza contractelor și nedistribuit spre plată consumatorilor rămâne în seama gestionarului fondului locativ, care este obligat să-l achite operatorului în mărimea și în termenul prevăzute în factură.

Conform art.51 alin. (3), (4) al Legii nr.75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, plata pentru serviciile prestate se efectuează conform indicatorilor contoarelor instalate în locuință și/sau pe palier. Evidența consumului de apă, energie electrică, gaze naturale, energie termică se efectuează în baza indicatorilor contoarelor adecvate, legalizate, verificate metrologic în modul stabilit de legislația în vigoare și montate în conformitate cu condițiile tehnice elaborate de furnizor. Plata pentru serviciile prestate necontorizate în locuință se efectuează conform indicatorilor contoarelor instalate la bloc și se repartizează de către administrator pentru fiecare locuință necontorizată în funcție de suprafața ei totală. Plata pentru serviciile comunale și necomunale utilizate în locurile de uz comun și pentru funcționarea ascensoarelor se efectuează în baza unui regulament aprobat de către Guvern.

Prin urmare, având în vedere normele legale precitate, în coraport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel corect a considerat drept eronată solicitarea Larisei Osipova privind obligarea SA

„Termoelectrica” să excludă suma calculată pentru prepararea apei calde, deoarece aceasta reprezintă atribuția gestionarului fondului locativ, iar furnizorul, în lipsa contractului încheiat direct cu subconsumatorul interacționează doar prin intermediul gestionarului fondului locativ, care are calitatea de beneficiar al serviciului prestat de SA „Termoelectrica”, ÎMGFL-ul reprezentând locatarii în temeiul legii.

Potrivit art. 43 alin.(1), (6) al Legii nr.92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, distribuitorii de energie termică sunt responsabili de achiziția, instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare instalate în gospodăriile consumatorilor casnici la punctul de delimitare a proprietății. Cheltuielile efective suportate se iau în calcul la stabilirea tarifului pentru energia termică furnizată. Celelalte categorii de consumatori suportă toate cheltuielile legate de achiziția, instalarea, exploatarea, întreținerea, înlocuirea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare. Unitățile termoenergetice/consumatorii vor achita plățile pentru energia termică conform indicațiilor echipamentelor de măsurare și potrivit cu prevederile contractelor.

Conform pct. 10, 12 al Anexei nr.5 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002, furnizorii energiei termice vor calcula consumul de energie termică folosită pentru încălzirea apei reieșind din volumul apei consumate (înregistrat de contoare) și parametrul termic înregistrat în punctul de evidență. Posesorilor de contoare de apă potabilă și apă caldă menajeră li se vor elibera chitanțele de plată pentru apa utilizată și energia termică folosită la încălzirea apei de către furnizori sau de către altă întreprindere abilitată.

Conform art.29 alin. (2), (3) al Legii nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă caldă și de canalizare, în blocurile locative în care contractele de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sunt încheiate cu administratorul blocului locativ, facturarea serviciului se efectuează în baza tarifelor aprobate și a volumului de apă înregistrat de contorul comun instalat la brașamentul blocului. Distribuirea pe apartamente a volumului de apă înregistrat de contorul comun de la brașamentul blocului locativ se efectuează de către administratorul blocului locativ în baza Regulamentului cu privire la prestarea serviciilor comunale și necomunale, folosirea, exploatarea și administrarea locuințelor, aprobat de Guvern, conform art.19 alin.(1) al Legii condominiului în fondul locativ nr.913/2000.

În blocurile locative în care furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în baza contractelor încheiate de către operator cu fiecare proprietar/locatar de apartament în parte, facturarea serviciului se efectuează în baza datelor contoarelor individuale instalate în apartamente și a tarifelor aprobate.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul judiciar constată că instanțele ierarhic inferioare just au conchis referitor la netemeinicia pretențiilor acțiunii privind recunoașterea ilegalității acțiunilor SA „Termoelectrica” și obligarea efectuării recalculării și radierea din contul datoriei a sumei de 176,87 lei pentru

perioada august – decembrie 2016 or, suma respectivă a fost calculată pentru prepararea apei calde, iar achitarea plății pentru prepararea apei calde, reprezintă o obligație inerentă beneficierii de serviciile comunale, care include și energia termică în apă caldă.

În mod cert este stabilit că blocul locativ din bd. xxx, în care Larisa Osipova deține în proprietate apartamentul nr.17, beneficiază de serviciul public de alimentare cu apă caldă și de canalizare, în baza contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 6003 din 02 octombrie 2006 încheiat între SA „Termoelectrica” și administratorul blocului locativ ÎMGFL nr. 3, respectiv facturarea serviciului se efectuează în baza tarifelor aprobate și a volumului de apă înregistrat de contorul comun instalat la bransamentul blocului.

Astfel, la caz lipsește temeiul de excludere a acestor plăți din ordinele de încasare a numerarului emise pentru luna august – decembrie 2016, contestate de către Larisa Osipova.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ, în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele cauzei deduse judecății, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră justă concluzia instanței de apel precum că pretenția privind încasarea prejudiciului moral, reprezintă o pretenție subsecventă cererii în constatare a încălcării dreptului, iar având în vedere că în cadrul examinării cauzei instanța de judecată a concluzionat netemeinicia primei, pe cale de consecință, a fost respinsă și pretenția privind încasarea prejudiciului moral.

Prin urmare, se reține, concluzia instanțelor inferioare ca fiind una justă, având la bază cumulul de probe administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar argumentele aduse de recurentă în susținerea poziției sale, sunt pur declarative și fără suport legal.

Cu referire la argumentul recurentei privind lipsa cadrului legal ce ar permite SA „Termoelectrica” să pretindă încasarea plăților pentru cota-parte din serviciul „prepararea apei calde”, Colegiul specializat relevă că, gestionarii/administratorii fondului locativ percep separat plata pentru consumul energiei termice folosite la încălzirea apei or, potrivit art. 23 alin. (5) al Legii serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402 din 24.10.2002, în cazul furnizării/prestării mai multor tipuri de servicii, operatorul va ține o evidență separată a acestora, cu o contabilitate distinctă pentru fiecare tip de serviciu și localitate de operare, după caz, astfel încât activitățile sale din diferite sectoare să fie ușor de monitorizat, controlat și evaluat.

Corespunzător, litigiul în cauză izvorăște din conținutul raporturilor juridico-civile apărute pe parcursul prestării serviciului de alimentare cu energie termică, la caz fiind aplicabile prevederile actelor normative care reglementează în complexitatea sa acest tip de serviciu public. Prin urmare, potrivit Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002, volumul energiei

termice supuse achitării de către populație se stabilește conform datelor contoarelor termice instalate în blocurile locative, iar furnizorii energiei termice vor calcula consumul de energie termică folosită pentru încălzirea apei, reieșind din volumul apei consumate (înregistrat pe contoare) și parametrul termic înregistrat în punctul de evidență.

Argumentul recurentei Larisa Osipova, precum că dacă una dintre părțile contractante ocupă o poziție dominantă pe piață, este obligată să încheie contracte în acest domeniu personal cu ea, dar nu cu ÎMGFL nr.3, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ îl va respinge or, SA „Termoelectrica” a încheiat contract de prestare a serviciilor cu gestionarul fondului de locuințe ÎMGFL nr.3, iar facturarea volumului de energie termică folosită pentru prepararea apei calde se efectuează în baza indicațiilor contorului comun, instalat la branșamentul blocului, cu determinarea ulterioară a cuantumului pentru fiecare apartament din bloc de către gestionar.

Mai mult, încheierea unui contract de prestare a serviciului public este nu doar o obligațiune legală a prestatorului de serviciu, dar și a consumatorului.

În cazul prestării serviciilor publice de gospodărie comunală în lipsa contractelor încheiate cu consumatorii (proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor, caselor individuale de locuit, încăperilor locative în cămine și încăperilor nelocative), acestea din urmă sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite.

Prin urmare, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

Pe această cale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, subliniază că nu atestă nici un motiv să se abată de la concluziile din decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 16 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. Astfel, instanța de fond a respins, în mod legal, acțiunea, iar, instanța de apel corect a respins cererea de apel formulată de către Larisa Osipova.

Pe baza celor prezentate, instanța de recurs constată că instanța de apel a determinat corect caracterul raportului juridic dintre părți și legile aplicabile soluționării cauzei.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Larisa Osipova.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) și alin. (2) al Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Larisa Osipova.

Se menține decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Larisa Osipova împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica”, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 3, în procedura falimentului, privind contestarea acțiunilor, obligarea efectuării recalculului, radierea din cont a datoriei, obligarea eliberării actelor solicitate, compensarea prejudiciului moral și aplicarea amenzii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh